

Gemensamma författningssamlingen avseende hälso- och sjukvård, socialtjänst, läkemedel, folkhälsa m.m.

ISSN 2002-1054, Artikelnummer 27120077HSLF
Utgivare: Chefsjurist Pär Ödman, Socialstyrelsen

Föreskrifter om ändring i Folkhälsomyndighetens föreskrifter (FoHMFS 2014:7) om kunskapsprov;

beslutade den 18 november 2020.

Folkhälsomyndigheten föreskriver med stöd av 4 § första stycket 1 alkohol-förordningen (2010:1636) i fråga om myndighetens föreskrifter (FoHMFS 2014:7) om kunskapsprov

dels att rubriken till föreskrifterna och 1–11 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 1 a §, och närmast före 2, 4, 6, 9, 10 och 11 §§ nya rubriker av följande lydelse.

Folkhälsomyndigheten beslutar även om följande allmänna råd.

Författningen kommer därför att ha följande lydelse från och med den dag då denna författning träder i kraft.

**HSLF-FS
2020:77**

Utkom från trycket
den 8 december 2020

Omtryck

Folkhälsomyndighetens föreskrifter och allmänna råd om kunskapsprov för serverings- och provsmakningstillstånd

Tillämpningsområde

1 § Denna författning innehåller bestämmelser och allmänna råd om kunskapsprov om alkohollagstiftningen vid en ansökan om tillstånd för servering eller provsmakning av alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat.

När den sökande är en juridisk person gäller kravet på att genomföra kunskapsprov den eller de fysiska personer som har ett betydande inflytande i företaget och är aktiva i serveringsverksamheten. Företag betyder i dessa föreskrifter och allmänna råd en juridisk person oavsett företagsform, inklusive föreningar. (HSLF-FS 2020:77).

Allmänna råd

Personer med betydande inflytande

Som personer med betydande inflytande i ett företag bör till exempel räknas:

1. verkställande direktör,
2. extern firmatecknare,
3. styrelseledamot,

4. styrelsesuppleant som har generalfullmakt att företräda företaget, har ett betydande ägarinflytande eller i övrigt har sådan ställning att ett bestämmande inflytande föreligger,
5. bolagsdelägare,
6. aktieägare med betydande aktieinnehav,
7. verklig huvudman,
8. annan ekonomisk intressent bakom serveringsverksamheten, eller
9. annan person som har rätt att fatta avgörande beslut för serveringsverksamheten.

Verklig huvudman är en fysisk person som i enlighet med lagen (2017:631) om registrering av verkliga huvudmän är registrerad hos Bolagsverket.

Ett aktieinnehav bör vara betydande om en person innehar minst 25 procent av aktierna i det sökande företaget. (HSLF-FS 2020:77).

Aktiv i en serveringsverksamhet

Kommunen bör göra en bedömning i varje enskilt fall om personen med betydande inflytande även kommer att vara aktiv i serveringsverksamheten. Det bör vara uppfyllt om personen är driftansvarig eller är involverad i den dagliga driften. (HSLF-FS 2020:77).

Vem gör kunskapsprov i små och stora företag?

När den sökande är en juridisk person, och ansökan avser ett mindre företag som drivs av ett fåtal personer med betydande inflytande och själva är aktiva i serveringsverksamheten, bör kravet på kunskapsprov gälla minst hälften av de personerna. Mindre företag är exempelvis fåmansföretag och fåmanshandelsbolag enligt 56 kap. 2 och 4 §§ inkomstskattelagen (1999:1229).

I större företag, till exempel hotell- eller restaurangkedjor där ägarna och den centrala företagsledningen inte är involverade i den dagliga driften av serveringsverksamheten, bör kravet på kunskapsprov gälla de personer som är utsedda av ledningen att vara ansvariga för serveringsverksamheten, till exempel en restaurangchef. Ett sådant ansvar bör innebära att personen bedöms ha ett betydande inflytande i företaget. (HSLF-FS 2020:77).

1 a § De mål som anges i den kunskapsplan som fastställs av Folkhälsomyndigheten ska ligga till grund för innehållet i provet och bedömningen av resultatet. (HSLF-FS 2020:77).

Kommunernas skyldigheter vid kunskapsprov

2 § Den kommun som handlägger ansökan om tillstånd för servering eller provsmakning av alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat ansvarar för att ge den som ansöker möjlighet att göra ett kunskapsprov.

Kommunen ansvarar även för att provet genomförs i enlighet med dessa föreskrifter. (HSLF-FS 2020:77).

3 § Kommunen ska vid sin prövning av sökandes kunskaper i alkohollagstiftningen använda prov framtagna av Folkhälsomyndigheten.

Inom ramen för en och samma ansökan ska sökande få möjlighet att genomföra ett prov och två omprov.

Ett kunskapsprov får genomföras muntligt om en sökande inte behärskar något av de språk som proven tillhandahålls på, kan styrka läs- eller skrivsvårigheter eller om det i övrigt finns särskilda skäl.

Sökande som har läs- eller skrivsvårigheter har även möjlighet att genomföra ett skriftligt prov med förlängd tid.

Tolk som anlitas ska vara auktoriserad. Kan auktoriserad tolk inte närvara vid provtillfället får tolkning ske på distans. Finns det ingen auktoriserad tolk att tillgå i landet får kommunen anlita en tolk från en certifierad tolkförmedling. (HSLF-FS 2020:77).

Allmänna råd

Personer med läs- eller skrivsvårigheter kan till exempel ha dyslexi eller andra svårigheter med läshastighet eller läsförståelse. Personer som kan intyga att en person som ska genomföra ett kunskapsprov har läs- eller skrivsvårigheter är speciallärare, specialpedagoger, logopedier och andra specialister inom området.

Särskilda skäl för muntligt prov kan vara att personen har funktionsnedsättningar som medför att ett skriftligt prov inte kan slutföras inom den föreskrivna provtiden. (HSLF-FS 2020:77).

Kunskapsprovets innehåll

4 § Kunskapsfrågorna är fördelade på fyra områden

1. alkoholpolitik,
2. bestämmelser om servering,
3. bestämmelser om tillsyn, och
4. bestämmelser om mat och utrustning. (HSLF-FS 2020:77).

5 § Kunskapsprov för serveringstillstånd, med undantag för pausservering och tillstånd för provsmakning, omfattar 4 § 1–4.

Kunskapsprov för pausservering och för tillstånd för provsmakning av alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat omfattar 4 § 1–3.

För godkänt resultat krävs minst 75 procent rätta svar inom varje område som ingår i provet. (HSLF-FS 2020:77).

Regler under provtillfället

6 § Den som ansöker om tillstånd för servering eller för provsmakning av alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat ska legitimera sig vid provtillfället. (HSLF-FS 2020:77).

7 § Det är tillåtet att använda ett analogt språklexikon vid provtillfället. Andra hjälpmedel får inte användas.

Om kommunen upptäcker att en sökande har använt otillåtna hjälpmedel efter att provet har blivit godkänt, är provet ogiltigt och det enskilda provtillfället är förbrukat. Kommunen ska meddela Folkhälsomyndigheten att provet är ogiltigt. (HSLF-FS 2020:77).

HSLF-FS
2020:77

Allmänna råd

Sökande bör få använda egna språklexikon om kommunen inte tillhandahåller det. Ett sådant lexikon får inte innehålla några egna anteckningar. (HSLF-FS 2020:77).

8 § Tiden för ett skriftligt prov är högst 90 minuter. För sökande med läs- eller skrivsvårigheter är tiden högst 150 minuter.

Tiden för ett muntligt prov är högst 120 minuter. För ett muntligt prov med tolk är tiden högst 150 minuter. (HSLF-FS 2020:77).

Sökandes rätt att ta del av provresultatet

9 § Sökanden har rätt att ta del av provresultatet i form av det totala antalet rätta svar fördelade på de olika områden som ingår i provet. (HSLF-FS 2020:77).

Undantag från skyldigheten att göra kunskapsprov

10 § Kommunen ska göra undantag från skyldigheten att genomföra kunskapsprov i följande fall:

1. Den sökande har tidigare genomfört ett godkänt prov och har ett tillstånd som minst motsvarar den aktuella ansökan.
2. Den sökande har inte tillstånd, men har tidigare genomfört ett godkänt prov som minst motsvarar den aktuella ansökan. Provet ska vara genomfört högst fem år före den aktuella ansökan.
3. Den sökande har inte genomfört något prov, men har ett serveringstillstånd i samma kommun som minst motsvarar den aktuella ansökan, och vars kunskaper det inte finns några skäl att ifrågasätta.
4. Den sökande har inte genomfört något prov, men har ett serveringstillstånd i en annan kommun som minst motsvarar den aktuella ansökan, och kan visa på flera års erfarenhet utan anmärkningar.
5. Den sökande har inte genomfört något prov, men har ett betydande inflytande i en juridisk person som i samma kommun har ett serveringstillstånd som minst motsvarar den aktuella ansökan. Personen ska vara aktiv i den serveringsverksamheten och det ska inte finnas några skäl att ifrågasätta personens kunskaper.
6. Den sökande har inte genomfört något prov, men har ett betydande inflytande i en juridisk person som i en annan kommun har serveringstillstånd som minst motsvarar den aktuella ansökan. Personen ska vara aktiv i den serveringsverksamheten och kunna visa på flera års erfarenhet utan anmärkningar.

Kommunen får göra undantag från skyldigheten att göra kunskapsprov vid ansökan om tillfälligt serveringstillstånd till slutet sällskap, om ansökan avser ett enstaka tillfälle. (HSLF-FS 2020:77).

Allmänna råd

Ett enstaka tillfälle i 10 § andra stycket kan vara om man inte har skäl att misstänka att något sker regelbundet eller återkommande, exempelvis ett bröllop eller en jubileumsfest. (HSLF-FS 2020:77).

Hinder för sökande att genomföra ett prov

**HSLF-FS
2020:77**

11 § Kommunen kan hindra sökande från att genomföra prov om deras uppförande är sådant att det inte är möjligt att genomföra provet på ett tillförlitligt sätt.

Är provet påbörjat men det har inte kunnat genomföras enligt första stycket är det enskilda provtillfället förbrukat. (HSLF-FS 2020:77).

Allmänna råd

Exempel på när kommunen bör hindra sökande från att genomföra prov är om sökande

1. använder otillåtna hjälpmedel under provet,
2. använder våld eller hot om våld mot provförrättaren eller någon annan person, eller
3. på annat sätt uppträder störande. (HSLF-FS 2020:77).

Dispens

12 § Folkhälsomyndigheten kan medge dispens från bestämmelserna i dessa föreskrifter.

Denna författning¹ träder i kraft den 1 januari 2021.

Folkhälsomyndigheten

JOHAN CARLSON

Bitte Bråstad

¹ HSLF-FS 2020:77.

HSLF-FS kan laddas ner via Folkhälsomyndigheten.
Webb: www.folkhalsomyndigheten.se

Författningen kan beställas via:
Norstedts Juridik
106 47 Stockholm
Telefon: 08-598 191 90
E-post: kundservice@nj.se
Internet: www.nj.se/offentligapublikationer

